

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki Katoliškega tiskovnega društva „dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Mir ljudem . . .

Mir, sveti, božji mir nam obetajo božji krilatci iz nebeških višin. Ne donašajo nam ga, ampak samo obetajo, ako sprejmemo Odršenika v svojo sredino, v naša srca.

Iz Ptujja prihaja že več let „Štajerca“, ki vedno napada katoliške moče posvetnega in duhovskega stanu, češ, ne dajo nam miru. Da, ti moče se branijo „Štajerca“, ker vedo, da za njim stojijo ljudje, kateri v srcu nimajo nobene vere, ki ne mislijo na Odršenika in njegove nauke, ampak na svoje koristi. Ti za „Štajercem“ skriti moče ne morejo in nočejo dati svetega, božjega miru našemu ljudstvu, zato se jih branimo. Mi hočemo pravi, trajni mir, zato odklanjamo ljudi in načela, ki nam ne morejo donesti sreče.

Ptujskemu „Štajercu“ se je pridružil sedaj nov list v Celju, imenuje se „Narodni list“. Že glede njegovega programa je bilo naznanjeno, da bo hodil po ovinkih s svojo stranko. Torej neodkrito, potuhnjeno in hinavsko. Pošten list hodi po ravnih potih z odkritim programom. Končni cilj nove stranke je, vse, kar katoliško misli in čuti, izriniti iz javnega življenja. Toda tega še noče vselej javno priznati, to se je naznanjalo le pri zaprtih vratih. Mladi advokatski kandidati so vzeli to nalogo v roke, naslanjati se hočejo na liberalni del učiteljstva, polagoma upajo po ovinkih ljudstvo dobiti zase, no in potem mislijo, da zavzame našemu ljudstvu pod advokatsko-učiteljsko komando mir in srečo.

Tudi s temi ljudmi ne moremo imeti mira. Vsi, ki ljubijo narod, so poklicani delovati med njim, zato niso izbrani morda samo liberalni advo-

katje in učitelji. V slogi vidimo jamstvo sreče in miru za spodnještajerske Slovence, zato pa odklanjamo vodstvo liberalnih usiljencev, ki nočejo sreče narodove, ampak svoje lastne koristi.

Složno z vsakim, mir vsakemu, ki je dobre volje, ki hoče zares ljudstvo osrečiti, a tudi boj vsakemu, ki mu hoče vzeti vero ali narodnost ali pa ga gospodarsko izkoriščati.

Mir ljudem, ki so dobre volje!

V obrambo naše živinoreje.

Mesta in tovarniški kraji v zadnjem času odločno zahtevajo, naj se odprejo meje tuji živini, da pade cena naši živini in valed tega tudi mesu. Kaj je njim do tega, če kmečki stan dobro ali slabo stoji, da le oni dobro živijo.

V tem času je treba vsakemu, ki ljubi kmečki stan, se postaviti v bran živinorejcev. To je storil v državnem zboru tudi zastopnik pete skupine, dr. Ant. Korošec. Ne sovražijo ga zastopniki slovenski liberalci in štajerčijanci, kajti vsi ti so ali meščani ali pa z njimi drže, a tudi kmetje vedo, da je dr. Korošec brezpogojno njih zagovornik, za to ga tudi cenijo in ni jim še bilo žal, da so ga v hudem boju izbrali svojim zastopnikom. Ali ne čutimo sedaj neke krepke srpe, katera vleče skozi celo javno življenje našega kmečkega stanu in ali ne slišimo ravno sedaj odločno kmečkih besed iz ust poslancev, kakor jih preje nismo bili vajeni?

Zadoji ponedeljek dne 17. t. m. se je obrnil g. dr. Korošec z naslednjimi besedami do poljedelskega ministra:

„Žitne cene so skrajno nizke; vinogradi so uničeni po trtni uši in raznih boleznih; valed tega se je v slovenskih deželah zadnjih deset let še edino nekoliko izplačala živinoreja ter toliko pomagala, da naše poljedelsko prebivalstvo ni natančno in popolnoma gospodarsko propadlo.

S tem večjim nemirom opazuje torej sedaj naše prebivalstvo, ki se bavi z živinorejo, strastno agitacijo mesarjev in onih, ki redno uživajo meso, katera agitacija meri na to, da se odprejo meje za živino iz Srbije, Romunije ter Rusije; ako bi se to zgodilo, bil bi to smrti udarec za naše poljedelstvo. Posebno bi pomenjala taka otvoritev mej za naše južne dežele največjo in trajno škodo.

Število živine v slovenskih deželah nikakor ni majbno in postaja zraven še z vsakim letom večje. V naših slovenskih krajih o pomanjkanju živine ne moremo govoriti, nasprotno, na živinske sejme prihaja vsakokrat toliko živine, da ne najde dovolj kupcev.

Če pa je v prestolnih mestih in večjih tovarniških krajih zares pomanjkanje mesa, potem se naj ne odpirajo meje, ampak se naj poskrbi, da bo naša domača živina prišla tudi na večje živinske trge.

Pač pa je želeli, da obrabi poljedelsko ministristvo poboljšanju živinoreje in njeni razširitvi več pozornosti in da v tem oziru s poukom in denarjem priskoči živinorejcem po slovenskih deželah na pomoč.

Podpisani si torej usojajo staviti na gospoda poljedelskega ministra vprašanja:

- 1.) Ali hoče še nadalje z istim povdarkom nasproti balkanskim državam in Rusiji zastopati naša kmečke koristi z ozirom na živinorejo?
- 2.) Ali je voljan, olahkočiti južnim deželah, da pride njihova živina na večje živinske trge?
- 3.) Ali je pripravljen, v slovenskih deželah pospeševati živinorejo še z večjo skrbjo?

Mislimo, da bodo vsi slovenski kmetje veseli besed, ki jih je izrazil v imenu slovenskih kmetov g. poslanec poljedelskemu ministru.

„Narodna“ stranka in ljudska šola.

Dne 2. decembra so imeli strokovnjaki v šolstvu šesturno posvetovanje v Celju o ljudski šoli. Bilo je to posvetovanje, kakor trdi „Nar. list“, temeljito, katerega so se udeležili „izkušeni“ strokovnjaki. In

LISTEK.

Ukanjeni žid

Poslovenil A. J.

Med dobrosrčnimi hribovci se nahaja marsikateri porednež, ki jih ima pošteno za ušesi in ki ga srčno veseli, ako more kakega širokoustneža malo za nos voditi. Tak porednež je bil tudi Zvitovnik iz Pohorja. Bil je nad vse priden in pošten mož, a bil je izredno vesel, če je mogel koga »nafarbat«.

Zvitovnik se je že večkrat jezil nad nekim sitnim židom, ki je kupoval kmetije in jih potem razkosal, ter tako okraju že mnogo škodoval. »Ko bi te le mogel dobiti,« si misli naš šaljivec vsakokrat, ko vidi nadležnega žida. In res, žid se nekega dne vjame v Zvitovnikove zanjke.

Zvitovnik sedi nekoč v gostilni, ko opazi, da prihaja požrešni žid. »Le počakaj, ptiček,« si misli Zvitovnik. »Danes boš enkrat obsedel.« Nato se vsede v kot in napravi prav čemeran obraz. Žid pride, se vsede k mizi in se začne takoj razgovarjati z Zvitovnikom o vremenu, o pivu, o slabih časih itd. Zvitovnik mu odgovarja kratko in godrnja v enomer zraven.

»Danes si pač z levo nogo vstal,« reče žid, »ker si tako čemeran in siten. Kaj pa ti je? Ali potrebuješ denarja?«

Zvitovnik se zareži nad židom, rekoč: »Pojdi, spaka! Mir hočem! Od tebe ne zahtevam ničesar.«

»Ali sem ti že kdaj kaj storil, da se tako huduješ nad menoj,« začne zopet žid. »Povej mi vzrok svoje žalosti in nevolje, znabiti ti morem pomagati. Jaz sem sicer žid, pa pošten. Sem že mnogim pomagal v vsaki sili. Saj imam tudi jaz srce v prsih, kakor vsak kristjan.«

»No ja,« mrči Zvitovnik, »to mora človeka že jeziti. Konj mi je poginil, tele sem moral zaklati, krompir so mi pokradli, blapci in dekle mi delajo sitnost za sitnostjo, žena mi boleha . . .«

»Kaj pa se toliko mučiš,« mu poseže žid v besedo. »Otrok nimaš, za koga se torej toliko trudiš? Prodaj posestvo, pa bo konec jeze in žalosti! Plačam ti drago, kakor noben drugi.« In zdaj prisede nadležni žid k Zvitovniku in mu govori celo uro na srce. Kmet se drži junaško. Počasi se Zvitovniku razvedri lice, kar žid smatra kot dobro znamenje.

Končno reče naš kmet: »Prav imaš, žid. Zakaj bi se jaz ubijal zastopaj. Prodaj mi svoje posestvo, pa to ti povem, dobro ga moraš plačati. Le pomisli, tako posestvo, kakor je imam jaz: lepe njive in dobri travniki, nova hiša in pa ta živina, ki jo imam, to je že nekaj vredno. Poslušaj enkrat,« nadaljuje Zvitovnik in napravi prav neumen obraz, »jaz imam rad kaj posebnega! Dam ti svoje posestvo, če mi plačaš za vsako živo stvar, ki je moja lastnina, 20 vinarjev. Polja in poslopja dobiš potem povrh.«

Židu se razjasni lice. »To je kupčija,« si misli, »tega neumnega kmeta bom enkrat pošteno namazal. Le hitro skleni pogodbo, preden ta kmečki neumnež začne računati.«

»Čudna kupčija to,« reče žid Zvitovniku »Tega menda resno ne nameravaš.«

»Zakaj ne,« odvrne Zvitovnik in se dela neumnega kolikor more. »To je moja dobra, premišljena volja.«

»Pa uši, bolh, mišij, muh, polzev, stenic in druge golazni ne smeš šteti,« odgovarja žid.

»Gotovo ne,« pravi Zvitovnik. »To grdobijo dobiš vso navrh. Štela bova samo živalice, ki prinašajo korist. Izmed teh živalic pa ne smeš nobene izvzeti. In štelo se bo natančno.«

»Da, da,« pritruje žid, »koristne živali bova čisto natančno štela in zaračunila.«

»Velike in male, stare in mlade,« še doda kmet, »sploh vse, kar daje kako korist. Seveda tudi golobi se natančno preštejejo,« še dostavi Zvitovnik, da bi ukanil žida.

»Naj bo,« odgovori žid. »In zdaj greva k notarju, da napraviva pismeno pogodbo.«

»Dobro!« odvrne kmet, »pa 2000 kron mora vsak od naju poprej položiti kot jamščino. Kateri izmed naju odstopi od pogodbe, izgubi 2000 kron.«

»Velja!« zakriči žid ves vesel in mu udari v roko. Še isti dan gresta k notarju. Žid se trudi, da bi pogodbo dobro in varno naredil. Notar se kar čudi izredni kupčiji in svari Zvitovnika, naj si celo stvar še dobro premisli: »Pazi, Zvitovnik; ne zaupaj preveč židu! Glej, da te ne ukane!« Pa zvit kmet ostane pri svojem, rekoč: »Ne bojte se! Le pomislite, koliko živine imam na svojem posestvu!«

Današnji številki je priložena „Božična priloga“.